

Asia: VN/10384/2019

Valtionavustustoiminnan sanasto

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunto

Ulkoministeriön kehitysevaluoinnin yksikkö (EVA-11) on osallistunut valtionavustustoiminnan käsitelyöhön keskittyen erityisesti arviointiin ja seurantaan liittyvän käsitteistön ja sanaston valmisteluun. Olemme käyneet sanastotyön luonnoksen läpi ko. näkökulmasta ja tuomme esiin seuraavat huomiot:

26 arviointi: arvioinnin perusmääritelmää ”toiminta, jossa järjestelmällisesti, valittujen perusteiden ja valitun menetelmän avulla analysoidaan ja tulkitaan tarkastelun kohdetta koskevaa tietoa sekä arvioidaan kohdetta tämän pohjalta tiettyä tarkoitusta varten” voisi vielä selkiyttää ja yksinkertaistaa, nyt määritelmä on monimutkainen ja lause hyvin pitkä (esim. voisi olla ”toiminta, jossa tiettyä tarkoitusta varten järjestelmällisesti, tietyn menetelmän tai menetelmien avulla ja valittujen perustelujen pohjalta analysoidaan ja arvioidaan tarkasteltavaa kohdetta).

27 vaikuttavuuden arviointi: termien vaikuttavuus ja vaikutukset käyttö tulisi vielä tarkistaa sekä määritelmässä että huomautusosan esimerkissä, jotta näitä toisiinsa läheisesti liittyviä käsitteitä käytetään selkeästi ja ymmärrettävästi. Kohtaan voisi lisätä esimerkin valottamaan asiaa.

Määrittelytyössä linjattiin, että yksittäisen valtionavustusta saaneen hankkeen kohdalla arvioidaan vaikutuksia (ei niinkään vaikuttavuutta), joten esimerkki tässä tulisi olla nimenoman vaikuttavuuden arvioinnista, jolloin tarkastellaan pitkän aikavälin tuloksia ja toiminnan muutosta suhteessa päämääriin (yleensä laajemmat kokonaisuudet tarkastelun kohteena, esim. koko valtionavustusohjelma tai useampi, siihen liittyvä hanke). Yksittäisiltä hankkeilta (valtionavusteinen toiminta) ei yleensä edellytetä vaikuttavuuden (impact) arviointia.

Hankkeen koon mainitseminen määrittelyssä ei ehkä ole tarkoituksenmukaista, sillä pienelläkin hankkeella voi olla pitkän aikavälin vaikuttavuutta.

Mikäli vaikutusten ja vaikuttavuuden ero halutaan pitää esillä, on hyvä käydä tämä määritelmä vielä läpi.

Ruotsinkielisessä käännöksessä on hieman eri merkitys kuin suomenkielisessä määritelmässä. Käännöksessä tulee ehkä paremmin esille, että voidaan tarkoittaa sekä etukäteen tehtävää että jälkikäteen toteuttavaa vaikuttavuuden arviointia (sv bedömning av genomslaget för verksamheten (på förhand); utvärdering av genomslaget för verksamheten (av resultatet) en impact assessment)

Termi ”aikaansaama” on hieman hankala, tilalla voisi ehkä olla ”myötävaikuttaa” (contribution). Taustalla on ajatus, että tuotokset voivat olla suoraan toiminnan aikaansaamia, tulokset ja vaikutukset usein välillisiä.

Tämän kohdan 27 tarkistuksen lisäksi on hyvä tarkistaa vaikutus/ vaikuttavuus –käsitteiden käytön yhdenmukaisuus kaikissa arviointia koskevissa määrittelyissä.

Yleisesti huomio kiinnittyy siihen, että englanninkieliset käännökset ovat huomattavasti lyhyempiä kuin suomenkieliset ja ruotsinkieliset versiot käsitteestä. Englanninkielisissä käännöksissä ei ole lainkaan huomautusosioita eikä esimerkkejä.

Kaiken kaikkiaan sanasto muodostaa yhtenevän kokonaisuuden, jota käsittekaaviot hyvin havainnollistavat.

Riikka Ikonen Mari
Ulkoministeriö - Kehitysevaluoinnin yksikkö EVA-11